

Zasady stosowania kaskady

Przewodnik dla lekarzy weterynarii

w przypadku gdy dopuszczony
produkt leczniczy weterynaryjny
NIE JEST dostępny

W przypadku jakichkolwiek
pytań czy komentarzy prosimy
o kontakt.

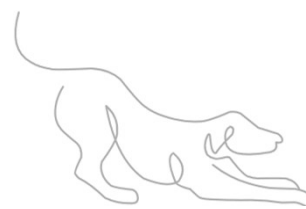
Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna
Email: vetpol@vetpol.org.pl
Strona: www.vetpol.org.pl

lub

Rue Victor Oudart 7, 1030 Brussels
Email: info@fve.org
Website: www.fve.org

Federation
of Veterinarians
of Europe

Federation
of Veterinarians
of Europe

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dla tego gatunku i wskazania?

W wyjątkowych okolicznościach, a w szczególności aby uniknąć zbędnego cierpienia, lekarz weterynarii może zastosować zasadę kaskady. Czy tak jest w tym przypadku?

Szczegółowe informacje na temat szczególnych środków ostrożności i obowiązków lekarza weterynarii znajdują się na stronach 10-11

* Mogą obowiązywać ograniczenia dotyczące stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych

NIE

TAK

Czy istnieje dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny dla innego gatunku/wskazania w Twoim bądź innym kraju członkowskim?

NIE

TAK

Zastosuj dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny *

TAK

Zastosuj ten dopuszczony produkt medyczny*

NIE

Czy możliwe jest doraźne przygotowanie produktu?

TAK

Przygotuj produkt doraźnie*

NIE

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dopuszczony do obrotu w kraju trzecim dla tego samego gatunku i tego samego wskazania?

TAK

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny**

NIE

Leczenie przy pomocy produktu medycznego nie jest możliwe

** Nie ma zastosowania przy produktach immunologicznych (szczepionki)

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dla tego gatunku i wskazania?

NIE ↓

W wyjątkowych okolicznościach, a w szczególności aby uniknąć zbędnego cierpienia, lekarz weterynarii może zastosować zasadę kaskady. Czy tak jest w tym przypadku?

TAK →

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dla innego gatunku **z/od którego pozyskiwana jest żywność** bądź na inne wskazanie w Twoim lub innym kraju członkowskim?

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

NIE ↓

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dopuszczony w danym kraju członkowskim do stosowania u zwierząt **z/od których nie jest pozyskiwana żywność** na to samo wskazanie?

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt medyczny*

NIE ↓

Czy istnieje produkt medyczny dopuszczony do stosowania u ludzi w Twoim, bądź innym kraju członkowskim UE?

TAK →

Przygotuj produkt doraźnie*

TAK →

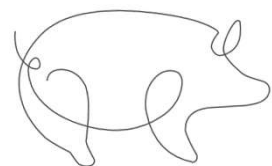
Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny**

NIE ↓

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dopuszczony do obrotu w kraju trzecim dla tego samego gatunku i tego samego wskazania?

NIE ↓

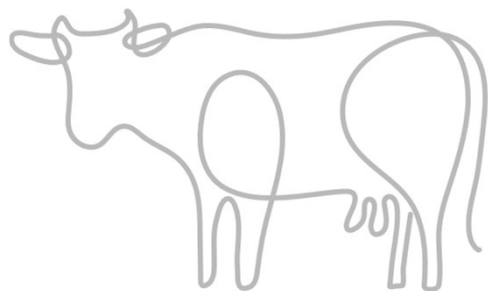
Leczenie przy pomocy produktu medycznego nie jest możliwe

Szczegółowe informacje na temat szczególnych środków ostrożności i obowiązków lekarza weterynarii znajdują się na stronach 10-11

* Mogą obowiązywać ograniczenia dotyczące stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych bądź odnoszących się do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości (MRL)

** Nie ma zastosowania przy produktach immunologicznych (szczepionki)

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dla tego gatunku i wskazania?

W wyjątkowych okolicznościach, a w szczególności aby uniknąć zbędnego cierpienia, lekarz weterynarii może zastosować zasadę kaskady. Czy tak jest w tym przypadku?

Szczegółowe informacje na temat szczególnych środków ostrożności i obowiązków lekarza weterynarii znajdują się na stronach 10-11

! * Mogą obowiązywać ograniczenia dotyczące stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych bądź odnoszących się do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości (MRL)

Należy pamiętać, że lista na mocy art. 114 ust.3 (Lista Zwierząt Wodnych) jest obecnie opracowywana. Gdy zostanie ukończona i opublikowana mogą nastąpić zmiany

NIE ↓

TAK →

Czy istnieje dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny dla tego samego/innego **gatunku wodnego**/innego wskazania w Twoim lub innym kraju członkowskim?

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt medyczny*

TAK →

Przygotuj produkt doraźnie*

TAK →

Zastosuj ten dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny**

Leczenie przy pomocy produktu medycznego nie jest możliwe

NIE ↓

NIE ↓

NIE ↓

NIE ↓

NIE ↓

** Nie ma zastosowania przy produktach immunologicznych (szczepionki)

TAK ↓

Czy istnieje produkt leczniczy weterynaryjny dla tego gatunku i wskazania?

NIE

W wyjątkowych okolicznościach, a w szczególności aby uniknąć zbędnego cierpienia, lekarz weterynarii może zastosować zasadę kaskady. Czy tak jest w tym przypadku?

TAK

Czy w paszporcie zwierzęcia jest ono zadeklarowane jako zwierzę nieprzeznaczone do uboju w celu spożycia przez ludzi?

TAK ↓

Zastosuj dopuszczony produkt leczniczy weterynaryjny*

Zastosuj zasady kaskady obowiązujące dla zwierząt towarzyszących (strony 2-3)

TAK

NIE

Czy możesz zastosować zasady kaskady takie jak dla zwierząt lądowych **z/od których pozyskiwana jest żywność**?

TAK

Skorzystaj z zasad kaskady dla zwierząt lądowych **z/od których pozyskiwana jest żywność** i ustal odpowiedni okres karencji (strony 4-5)

NIE

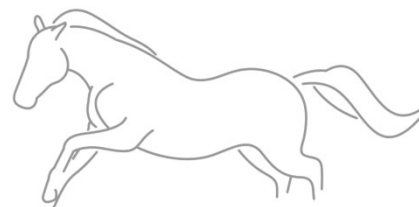
Czy możesz użyć substancję z listy substancji niezbędnych dla koniowatych?

TAK

Użyj substancji z listy i zastosuj 6-miesięczny okres karencji (strony 12-13)

NIE

Leczenie przy pomocy produktu medycznego nie jest możliwe

Koniowate z/od których nie pozyskuje się żywności:

Aby zwierzę koniowate mogło zostać uznane za zwierzę z/od którego nie pozyskuje się żywności, musi zostać zgłoszone w paszporcie konia jako nieprzeznaczone do uboju w celu spożycia przez ludzi, zgodnie z Rozporządzeniem 504/2008 i art. 112 Rozporządzenia (UE) 2019/6.

*** Mogą obowiązywać ograniczenia dotyczące stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych**

Obowiązki, prowadzenie dokumentacji i stosowanie produktów dla zwierząt z/od których pozyskuje się żywność i zwierząt towarzyszących

Wytyczne dotyczące prowadzenia dokumentacji i odpowiedzialność lekarza weterynarii

Odpowiedzialność lekarza weterynarii: Za stosowanie kaskady zawsze bezpośrednio odpowiedzialny jest lekarz weterynarii.

Prowadzenie dokumentacji: Lekarz weterynarii musi przechowywać dokumentację przez co najmniej 5 lat

- Data badania
- Dane właściciela
- Gatunek
- Liczba leczonych zwierząt
- Diagnoza
- Przepisany produkt leczniczy weterynaryjny

a dla zwierząt od/z których pozyskiwana jest żywność:

- Podana dawka
- Okres trwania leczenia
- Rekomendowany okres karencji

Jak obliczyć okres karencji dla zwierząt z/od których pozyskiwana jest żywność

Należy przestrzegać okresów karencji określonych w Art. 115 Rozporządzenia (UE) 2019/6.

Przy określaniu okresu karencji wykonaj następujące kroki:

1. Sprawdź Rozporządzenie (UE) nr 37/2010:

Zweryfikuj, czy daną substancję można stosować dla zwierząt **od/z których pozyskiwana jest żywność** (patrz Tabela 1). Upewnij się, że substancję można stosować dla danego gatunku i dla danych tkanek docelowych.

2. Jeśli substancja jest wymieniona w Rozporządzeniu (UE) nr 37/2010 ale nie dla tego gatunku, bądź nie do takich tkanek docelowych odnieś się do Rozporządzenia (UE) nr 2017/880. Należy przestrzegać warunków określonych dla szacowania okresów karencji

3. Jeśli w powyższych Rozporządzeniach nie ustalono okresu karencji, należy zastosować następujące minimalne okresy karencji:

Dla mięsa i podrobów:

- Najdłuższy okres karencji podany w Karcie Charakterystyki Produktu Leczniczego pomnożony przez **1,5**, lub
- **28 dni** jeśli dany produkt medyczny nie jest dopuszczony do stosowania u zwierząt z/od których pozyskuje się żywność, lub
- **1 dzień** jeśli dany produkt medyczny ma zerowy okres karencji i jest stosowany w innej rodzinie taksonomicznej.

Dla mleka:

- Najdłuższy okres karencji podany w Karcie Charakterystyki Produktu Leczniczego pomnożony przez **1,5**, lub
- **7 dni** jeśli produkt medyczny nie jest dopuszczony dla zwierząt produkujących mleko przeznaczone do spożycia przez ludzi, lub
- **1 dzień** jeśli dany produkt medyczny ma zerowy okres karencji

Dla jaj:

- Najdłuższy okres karencji podany w Karcie Charakterystyki Produktu Leczniczego pomnożony przez **1,5**, lub
- **10 dni** jeśli produkt medyczny nie jest dopuszczony dla zwierząt produkujących jaja przeznaczone do spożycia przez ludzi

Dla gatunków zwierząt wodnych okres karencji nie może być krótszy niż:

- najdłuższy okres karencji określony w charakterystyce danego produktu leczniczego przewidziany dla jakiegokolwiek gatunku zwierząt wodnych pomnożony przez współczynnik **1,5** i wyrażony w stopniach, lub
- jeżeli produkt leczniczy jest dopuszczony do stosowania u gatunków zwierząt lądowych, od których lub z których pozyskuje się żywność, najdłuższy okres karencji dla dowolnego gatunku zwierząt, od których lub z których pozyskuje się żywność, wskazany w charakterystyce produktu leczniczego pomnożony przez współczynnik **50** i wyrażony w stopniach, ale nieprzekraczający **500 stopni**;
- **500 stopni** jeżeli dany produkt leczniczy nie jest dopuszczony do stosowania u gatunków zwierząt od których lub z których pozyskuje się żywność;
- **25 stopni** jeżeli najdłuższy okres karencji dla jakiegokolwiek gatunku wynosi zero.

Stosowanie produktów leczniczych weterynaryjnych pochodzących z krajów trzecich

Lekarze weterynarii mogą stosować produkty medyczne nieimmunologiczne dopuszczone w **kraju trzecim*** dla tego samego gatunku i wskazania tylko wtedy, gdy wszystkie poprzednie opcje zostały wyczerpane.

Właściwy organ może zezwolić na stosowanie niedopuszczonych do obrotu w UE immunologicznych produktów weterynaryjnych:

- w wypadku wystąpienia ogniska choroby umieszczonej w wykazie (Art. 5 Rozporządzenia 2016/429) lub nowo występującej choroby (Art. 6 Rozporządzenia 2019/6)
- gdy dopuszczony produkt na istniejącą chorobę nieumieszczoną w wykazie na terenie Unii nie jest już dostępny, w celu ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego.

Dostępność lub braki w państwie członkowskim:

Kaskada może być również stosowana, jeśli produkt nie jest tymczasowo dostępny, np. w przypadku braków spowodowanych kwestią dostaw w danym państwie członkowskim.

Stosowanie przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych Art 107(6)

- Środki przeciwdrobnoustrojowe **nie mogą być stosowane rutynowo** lub w celu zrekompensowania złej higieny, opieki lub zarządzania fermą.
- Środki przeciwdrobnoustrojowe **nie mogą być stosowane w celu promowania wzrostu lub zwiększania uzysku** ze zwierząt.
- Ograniczenia dotyczące **profilaktyki**: Dozwolone tylko w wyjątkowych przypadkach dla pojedynczych zwierząt lub małych grup o wysokim ryzyku ciężkich infekcji
- **Warunki dla metafilaktyki**: Dozwolone tylko wtedy, gdy ryzyko rozprzestrzenienia się infekcji w grupie jest wysokie i nie są dostępne żadne alternatywy. Państwa członkowskie powinny zapewnić wytyczne i promować kryteria jej stosowania.
- **Środki przeciwdrobnoustrojowe zastrzeżone dla ludzi**: Substancje określone w art. 37 ust. 5 nie mogą być stosowane zgodnie z art. 112, 113 i 114.

*Do celów Kaskady Islandia, Liechtenstein i Norwegia nie są uważane za państwa trzecie.

FVE KASKADA **11**

Wykaz substancji niezbędnych do leczenia koniowatych

Anestezja, środki przeciwbólowe i substancje stosowane w połączeniu z anestezją

• Sedacja i premedykacja

- Acepromazyna
- Atipamezol
- Deksmetomidyna
- Diazepam
- Flumazenil
- Midazolam*
- Nalokson
- Propofol
- Sarmazenil*
- Tiletamina*
- Zolazepam*

• Niedociśnienie lub stymulacja oddechowa podczas znieczulenia

- Allopurinol
- Dalteparyna
- Dobutamina
- Dopamina
- Efedryna
- Glikopirrolan
- Noradrenalina (norepinefryna)
- Wasopresyna
- Żelatyna polibursztynianowa

• Środki znieczulające wziewne

- Sewofluran*

• Środki przeciwbólowe

- Bromfenak
- Buprenorfina*
- Fentanyl
- Ketorolak
- Metokarbamol
- Morfina
- Petydyna*
- Acetonid triamcynolonu

• Środki zwiotczające mięśnie, oraz substancje pokrewne

- Atrakurium
- Cisatrakurium
- Dantrolen sodowy
- Edrofonium
- Guaifenezyna

• Środki do znieczulenia miejscowego

- Oksybuprokaina
- Prilokaina

Substancje przeciwzapalne

• Kortykosteroidy

- Acetonid triamcynolonu
- Flumetazon*

• Anty-endotoksyny

- Pentoksyfilina*
- Polimyksyna B*

Środki przeciwdrobnoustrojowe

• Bakteryjne zapalenie rogówki

- Polimyksyna B

• Zakażenia oka wywołane przez bakterie Gram-dodatnie

- Kwas fusydowy
- Moksyflokscyna
- Ofloksacyna

• Zakażenia *Rhodococcus equi*

- Azytromycyna
- Klarytromycyna
- Ryfampicyna*

• Septyczne zapalenie stawów

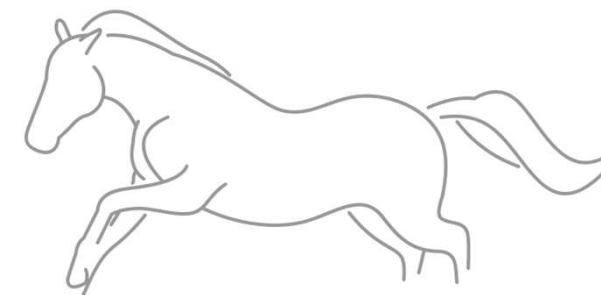
- Amikacyna

• Zakażenia *Klebsiella spp.*

- Tykarcylina*

Środki przeciwgrzybicze

- Amfoterycyna B
- Gryzeofulwina*
- Ketokonazol*
- Mikonazol
- Nystatyna
- Worykonazol

Środki przeciwwirusowe

- Acyklowir
- Gancyklowir
- Walacyklowir

Środki przeciwprwotniacze

- Izometamid*
- Ponazuril*
- Pirymetamina*

Nowotwory

- Imikwimod

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2025/901

! * Substancje zamieszczone w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 122/2013, ale nie w nowym Rozporządzeniu (nr 2025/901). Te substancje mogą zostać wycofane w maju 2027r

Wykaz substancji niezbędnych do leczenia koniowatych

Leki okulistyczne

• Choroby autoimmunologiczne

- Cyklosporyna A

• Owrzodzenia oka

- Acyklowir*
- Idoksurydyna*

• Jaskra

- Acetazolamid
- Cyklosporyna A
- Dorzolamid*
- Fluoresceina*
- Ketorolak*
- Latanoprost*
- Ofloksacyna*
- Fenylefryna
- Róż bengalski*
- Synefryna
- Tetryzolina
- Maleinian tymolu
- Tropikamid*

• Zapalenia błony naczyniowej oka

- Tropikamid
- Acetonid triamcynolonu

• Środki rozszerzające źrenice

- Cyklopentolat

Rabdomioliza

- Dantrolen sodu*

Inne

- Siarczan baru*
- Karbamazepina*
- Cetyryzyna
- Cyproheptadyna*
- Domperidon
- Gabapentyna*
- Hydroksyetyloskrobia*
- Imipramina*
- Ioheksol*
- Jopamidol*
- Hormon uwalniający tyreotropinę*
- Sulpiryd

Hiperlipidemia

- Insulina*

Diagnostyka obrazowa

- Siarczan baru
- Fluoresceina
- Ioheksol
- Fenylefryna
- Róż Bengalski
- Radiofarmaceutyk Tc99m*
- Hormon uwalniający tyreotropinę

Konwulsje

- Fenytoina*
- Prymidion*

Leki sercowo-naczyniowe

- Amiodaron
- Allopuryinol*
- Digoksyna*
- Propafenon
- Prokainamid*
- Propranolol*
- Chinapryl
- Siarczan chinidyny i glukonian chinidyny
- Sotalol
- Werapamil
- Wazopresyna*

Środki działające na przewód pokarmowy

- Betanekhol*
- Kodeina*
- Loperamid*
- Metoklopramid
- Fenoksy-benzamina*
- Fenylefryna
- Bromek propanteliny*
- Ranitydyna
- Sukralfat

Środki działające na układ oddechowy

- Ambroksol
- Budezonid*
- Flutykazon
- Bromek ipratropium
- Oksymetazolina
- Fenylefryna

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2025/901

! * Substancje zamieszczone w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 122/2013, ale nie w nowym Rozporządzeniu (nr 2025/901). Te substancje mogą zostać wycofane w maju 2027r

Środki przeciwdrobnoustrojowe lub grupy środków przeciwdrobnoustrojowych zarezerwowane do leczenia niektórych infekcji u ludzi

Antybiotyki

- Karboksypenicyliny
- Ureidopenicyliny
- Ceftobiprol
- Ceftarolina
- Kombinacje cefalosporyn z inhibitorami beta-laktamazy
- Cefalosporyny syderoforowe
- Karbapenemy
- Penemy
- Monobaktamy
- pochodne kwasu fosfonowego
- Glikopeptydy
- Lipopeptydy
- Oksazolidynony
- Fidaksomicyna
- Plazomicyna
- Glicylocykliny
- Eravacyklina
- Omadacyklina

Leki przeciwpierwotniacze

- Nitazoksanid

Leki przeciwwirusowe

- Amantadyna
- Baloksavir marboxil
- Celgosivir
- Fawipirawir
- Galidivir
- Laktimidomycyna
- Laninamiwir
- metyzazon/metizazon
- Molnupirawir
- Nitazoksanid
- Oseltamiwir-peramiwir
- Rybawiryna
- Rymantadyna
- Tyzoksanid
- Triazawiryna
- Lumifenowir
- Zanamiwir

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1255

Warunki stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych

Grupy środków przeciwdrobnoustrojowych	Identyfikacja patogenu i test wrażliwości	Ograniczony co do niektórych wskazań	Ograniczenie stosowania tylko w określonych wskazaniach	Ograniczenia dot. stosowania u niektórych gatunków	Stosować tylko u pojedynczych zwierząt	Ograniczenia dot. drogi podawania	Produkt HMP tylko do stosowania u pojedynczych zwierząt
Aminopenicylina – kombinacje IBL	✓						
Cefalosporyny 3 i 4 gen	✓	Salmonella			✓		
Polimyksyny	✓	Salmonella				✓	✓
Amfenikole	✓						
(Fluoro)chinolony	✓	Salmonella				✓	✓
Ryfamycyny (z wyłączeniem leków stos. w UE)	✓	Profilaktyka <i>R. equi</i>	Mycobacteria MDR <i>Staph.</i>		✓		
Leki przeciwgruźlicze	✓				✓		
Riminofenazyny	✓				✓		
Kwasy pseudomonowe	✓	Nie do dekolonizacji	MRSA/P		✓	Tylko miejscowo	
Remdesivir			Tylko przeciw FIP				
Echninokandyny	✓	Lek ostatniej szansy			✓		
Amfoterycyna B		Lek ostatniej szansy					